СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „КОЗМА ТРИЧКОВ“ – ГР.ВРАЦА
3000 гр. Враца, ул. „Антим I“ №12, тел. 092 624287, 624113, e mail: info-600327@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ТАТЯНА АНГЕЛОВА

Директор на СУ „Козма Тричков“ - Враца

ГОДИШЕН ПЛАН - ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕТО И ДЕЙНОСТИТЕ ЗА ВЪЗПИТАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

2026/2027 УЧЕБНА ГОДИНА

V – XII КЛАС

V – VII клас - I срок – 3 часа, II срок - 3 часа, общо: 6 часа
VIII – X клас - I срок – 2 часа, II срок - 3 часа, общо: 5 часа
XI – XII клас - I срок – 1 час, II срок – 1 час, общо: 2 часа

Изготвили:
Вера Барзова.....
Лала Банева.....

V КЛАС

за практически умения – 4 учебни часа
за теоретични знания – 2 учебни часа

№	Срок, учебна седмица	Тема, урочна единица	Вид урок	Очаквани резултати за урочната единица	Методи, използвани при работа върху съответната урочна единица	Забележка
1	**I срок**	**Скоростен път. Автомобилен път.**	Теоретични знания	-Сравнява обикновен път, скоростен път, автомобилен път, автомагистрала. ***Нови понятия: скоростен път, автомобилен път.***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	
2	**I**	**Видове ППС. Моторни превозни средства.**	Практически умения	-Дава характеристика на ППС и МПС. ***Нови понятия:TIR, лек автомобил, товарен автомобил, специални пътни превозни средства.***	Проучзане и изготвяне на съобщения и доклади, свързани с различни пътни ситуации и етичните взаимсотношения на участниците в тях, възлагане на ролеви игри.	
3	**I**	**Сигнализиране на движението с пътни знаци. Предупредителни пътни знаци за опасност, пътни знаци относно предимство и пътни знаци за въвеждане на забрана и отменяне на въведената забрана.**	Практически умения	-Именува знаците и ги разграничава по вид, форма, цвят. ***Нови понятия:Предупреждение, предимство, забрана.***	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	

4	II	**Конфликти на пътя.**	Теоретични знания	-Обяснява причините за възникване на ***Нови понятия: Конфликт, инцидент, катастрофа.***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, упражнения, демонстрация, работа по групи.	
5	II	**Превенция на ПТП**	Практически умения	Анализ на пътна ситуация. Виждам-предвиждам.	Наблюдение, анализ на ситуации.	
6	II	**Прогнозиране на пътнотранспортна обстановка. Виждам-предвиждам.**	Практически умения	-Възприема в пълнота пътната среда. -Анализира пътна ситуация. -Прогнозира развитието на дадена пътна ситуация.	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	

VI КЛАС - ЕТИЧНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ДВИЖЕНИЕТО

за практически умения – 4 учебни часа
за теоретични знания – 2 учебни часа

№	Срок, учебна седмица	Тема, урочна единица	Вид урок	Очаквани резултати за урочната единица	Методи, използвани при работа върху съответната урочна единица	Забележка
1	I	**Пътищата в Република България. Видове пътища. Пътна мрежа.**	Теоретични знания	-Сравнява пътищата от различните категории по показатели свързани с безопасността на движението. ***Нови понятия:Пътна мрежа.***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	
2	I	**Сигнализиране на движението с**	Практически умения	-Назовава правилно знаците. -Обяснява тяхното действие.	Проучване и изготвяне на съобщения и доклади,	

		пътни знаци. Пътни знаци със задължителни предписания, със специални предписания и даващи допълнителна информация.		***Нови понятия:Пътни знаци със задължителни предписания, пътни знаци със специални предписания, пътни знаци даващи допълнителна информация.***	свързани с различни пътни ситуации и етичните взаимоотношения на участниците в тях, възлагане на ролеви игри.	
3	I	**Специални моторни превозни средства. Моторни превозни средства със специален режим на движение.**	Практически умения	-Назовава моторни превозни средства със специален режим на движение. -Обяснява какво значи специален режим на движение. ***Нови понятия:Специален режим.***	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	
4	II	**Конфликти на пътя. Алкохол.**	Теоретични знания	Описва нивата на опиване и влиянието им върху водача. ***Нови понятия: Алкохол.***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	
5	**II**	**Превенция на ПТП**	Практически умения	Анализ на пътна ситуация. Виждам-предвиждам.	Наблюдение, анализ на ситуации.	
6	II	**Зрение и безопасност на движение. Сензорни характеристики на зрението.**	Практически умения	-Изброява сензорните характеристики на зрението. -Обяснява тяхното влияние върху безопасността на движението. ***Нови понятия: Острота на зрението, акомодация на зрението, периферно зрение, нощно зрение.***	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	

VII КЛАС - ДВИЖЕНИЕ ПРИ СЛОЖНИ ПЪТНИ УСЛОВИЯ

за практически умения – 4 учебни часа
за теоретични знания – 2 учебни часа

№	Срок, учебна седмица	Тема, урочна единица	Вид урок	Очаквани резултати за урочната единица	Методи, използвани при работа върху съответната урочна единица	Забележка
1	I	**Ориентиране при пътуване. Карта на пътищата в България и автомобилна навигация.**	Теоретични знания	-Избира маршрут по карта на пътищата в страната от едно населено място до друго. -Обяснява особеностите на маршрута. - Обяснява как се избира маршрут с GPS навигация. ***Нови понятия:Пътна карта, навигация.***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	
2	I	**Моторни превозни средства на две колела. Мотопед.**	Практически умения	Може да обясни устройството и действието на двутактов двигател. ***Нови понятия:Мотопед.***	Проучване и изготвяне на съобщения и доклади, свързани с различни пътни ситуации и етичните взаимоотношения на участниците в тях, възлагане на ролеви игри.	
3	I	**Пътна сигнализация.**	Практически умения	-Назовава правилно знаци и обяснява тяхното действие.	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации,	

		Пътни знаци за оказване на направления, посоки, обекти и др., допълнителни табели.			интерактивни симулации, наблюдения.	
4	II	**Конфликти на пътя. Скорост. Пътнотранспортни произшествия.**	Теоретични знания	-Обяснява, защо скоростта най-често става причина за пътнотранспортно произшествие. -Разграничава видовете пътнотранспортни произшествия: с участие и без участие. -Дава определение за несъобразена скорост. ***Нови понятия: ПТП, несъобразена скорост.***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	
5	II	**Зрение и безопасност на движение.** **Сензорни характеристики на зрението.**	Практически умения	-Прави сензорна характеристика на своето зрението, включително и цветното зрение. ***Нови понятия:Цветово виждане.***	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	

6	II	**Превенция на ПТП**	Практически умения	Анализ на пътна ситуация. Виждам-предвиждам. Защо скоростта най-често става причина за пътнотранспортно произшествие, видовете пътнотранспортни произшествия, несъобразена скорост.	Наблюдение, анализ на ситуации.	

VIII КЛАС – ДВИЖЕНИЕ ПРИ СЛОЖНИ ПЪТНИ УСЛОВИЯ

за практически умения – 3 учебни часа
за теоретични знания – 2 учебни часа

№	Срок, учебна седмица	Тема, урочна единица	Вид урок	Очаквани резултати за урочната единица	Методи, използвани при работа върху съответната урочна единица	Забележка
1	I	**Движение извън населени места. 1. Движение извън населено място през деня. Ж.П прелези. Маневри на пътя.**	Теоретични знания	- Разграничава извън населеното място от населено място. - Познава и назовава основните елементи на пътя в извън населено място. - Разграничава по показатели видове ж.п. прелези. ***Нови понятия: Ж.П прелези***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	
2	I	**2. Движение извън населено място през нощта и при различна видимост.**	Практически умения	- Обяснява характерните особености на движението и маневрите на МПС, ППС,	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	

				пешеходците и групи хора извън населено място през деня, нощта и при различна видимост. - Преценява как трябва да реагира всеки един участник в движението при опасност. - Преценява каква е видимостта за отделните участници в движението. ***Нови понятия: Маневри***		
3	II	**Превозни средства. 1. ППС и МПС. 2. Системи за пасивна и активна безопасност.**	Теоретични знания	- Познава и назовава отделните ППС и МПС. - Изброява системи за активна и пасивна безопасност. ***Нови понятия: Системи за активна и пасивна защита.***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	
4	II	**Животът е твой, не го губи! Превенция на пътнотранспортни произшествия.**	Практически умения	Анализ на пътна ситуация. Виждам-предвиждам. Защо скоростта най-често става причина за пътнотранспортно произшествие, видовете пътнотранспортни произшествия, несъобразена скорост.	Наблюдение, анализ на ситуации.	
5	II	**Движението през отделните части на денонощието в извън населените места. 1. Основни правила на**	Практически умения	- Обяснява опасностите на движението през отделните части на денонощието в извън населените места. - Обяснява как се предпазват пътниците в автомобила.	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	

		движението през отделните части на денонощието в извън населените места.		- Умее да сигнализира и комуникира с участниците в движението. - Описва и оценява поведението си в конфликтни ситуации, като прилага положителни психологически модели.		

IX КЛАС - ДВИЖЕНИЕ ПРИ СЛОЖНИ ПЪТНИ УСЛОВИЯ

за практически умения – 3 учебни часа
за теоретични знания – 2 учебни часа

№	Срок, учебна седмица	Тема, урочна единица	Вид урок	Очаквани резултати за урочната единица	Методи, използвани при работа върху съответната урочна единица	Забележка
1	I	**Елементи на пътя Пътна маркировка. Структура на пътя. Видове маркировка.**	Теоретични знания	- Разпознава и назовава основните елементи на пътя. - Разпознава и обяснява поставените пътни знаци. - Отчита и обяснява пътната маркировка. - Обяснява къде е местоположението и правилното място на отделните участници в движението. - Анализира и оценява как трябва да реагира всеки един участник в движението при преминаване презкръстовище или пресичане на пътното платно. ***Нови понятия: Групи пътни знаци.***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	

2	I	**Пътни знаци. 1. Групи пътни знац.и**	Практически умения	- Анализира и оценява как трябва да реагира всеки един участник в движението при преминаване през кръсто-вище или пресичане на пътното платно.	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	
3	II	**Превозни средства. Скорост на движение на МПС (автомобил, мотоциклет, мотопед, велосипед (вкл. ел. скутери, ховърбордове).**	Теоретични знания	- Разпознава и назовава отделните ППС и МПС. - Изброява системи за активна и пасивна безопасност. - Обяснява как се предпазват пътниците в автомобила, водачите и пътниците на двуколесни превозни средства. - Оценява скоростта, с която се движат МПС и ППС по пътя - съобразена или несъобразена скорост на движение по пътя. - Определя движението на МПС при различните средства за регулиране на движението (маркировка, пътни знаци, светлинна сигнализация). ***Нови понятия: Съобразена и несъобразена скорост.***	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	
4	II	**Животът е твой, не го губи! Превенция на пътнотранспортни произшествия.**	Практически умения	Анализ на пътна ситуация. Виждам-предвиждам. Защо скоростта най-често става причина за пътнотранспортно произшествие, видовете пътнотранспортни произшествия, несъобразена	Наблюдение, анализ на ситуации.	

				скорост.		
5	II	**Основни правила на движението по пътя. Действия на водача, според средствата за регулиране на движението.**	Практически умения	- Определя движението на МПС при различните средства за регулиране на движението (маркировка, пътни знаци, светлинна сигнализация). - Анализира и оценява толератния от нетолерантния участник в пътното движение. - Оценява ефективното общуване и разрешаване на конфликти като възможности за превенция на агресивно поведение на пътя. - Прилага различни стратегии за справяне с конфликти.	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	

X КЛАС - ДВИЖЕНИЕ ПРИ СЛОЖНИ ПЪТНИ УСЛОВИЯ

за практически умения – 3 учебни часа
за теоретични знания – 2 учебни часа

№	Срок, учебна седмица	Тема, урочна единица	Вид урок	Очаквани резултати за урочната единица	Методи, използвани при работа върху съответната урочна единица	Забележка
1	I	**Категоризация на МПС. Правоспособност на водачите. Категории МПС и свидетелства за**	Теоретични знания	- Знае категориите на МПС, определени в чл. 4 от Регламент (ЕС) № 168/2013. - Знае изисквания за придобиване на свидетелство за управление на МПС.	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	

		тяхното управление		- Знае минималната възраст на водача за управление на моторно превозно средства. ***Нови понятия: Временно отнемане на свидетелство временно отнемане на свидетелството за управление на моторно превозно средство на водач.***		
2	I	**Принудителни административни мерки. Административни наказания за нарушителите**	Практически умения	- Знае минималната възраст на водача за управление на МПС. ***Нови понятия: Временно отнемане на свидетелство за управление на МПС на водач.***	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	
3	II	**Влияние на алкохола, наркотиците и други упойващи вещества при управление на МПС. Поведение на контролните органи при констатиране на нарушения от водачите на пътя.**	Теоретични знания	- Знае вредата на алкохола, наркотици и други упойващи вещества върху реакциите и поведението на пешеходеца и водача на МПС. - Обяснява как влияе алкохола, наркотиците и други упойващи върху действията на пешеходеца и водача на МПС. Знае и изброява какви са правилните действия при контакт с лице ползвало алкохол, наркотици и други упойващи вещества.	Разказ, беседа, дискусия, мозъчна атака, демонстрация, работа по групи.	
4	II	**Животът е твой, не го губи! Превенция на**	Практически умения	Анализ на пътна ситуация. Виждам-предвиждам. Защо	Наблюдение, анализ на ситуации.	

		пътнотранспортни произшествия.		скоростта, алкохолът и наркотиците най-често стават причина за пътнотранспортно произшествие, видовете пътнотранспортни произшествия.		
5	II	**Култура на поведение на пътя**	Практически умения	- Обяснява как влияе алкохола, наркотиците и други упойващи върху действията на пешеходеца и водача на МПС. - Знае и изброява какви са правилните действия при контакт с лице ползвало алкохол, наркотици и други упойващи вещества.	Упражнения, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения.	

XI КЛАС - ДВИЖЕНИЕ ПРИ СЛОЖНИ ПЪТНИ УСЛОВИЯ

за практически умения и теоретични знания – 2 учебни часа

№	Срок, учебна седмица	Тема, урочна единица	Вид урок	Очаквани резултати за урочната единица	Методи, използвани при работа върху съответната урочна единица	Забележка
1	I	1. Транспортна култура и дисциплина на пешеходците и водачите. 2. Особени правила за някои участници в движението.	Теоретични знания, практически умения	Решава казуси за: - поведението на пешеходците и на отношенията на водачите към тях; - равноправните условия за движение на пешеходците в населените места; -контрола по спазване на правилата за движение;	Беседа, упражнения, демонстрация, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения, проучване и изготвяне на съобщения и доклади, свързани с различни пътни ситуации и етичните	

		3. Пътнотранспортни произшествия. 4. Правомощия наорганите за контрол на движението по пътищата.		- за предимствата на МПС снабдени със съвременни системи за безопасност - ABS, ESP, ASR, TCS, Pre-Safe,SAFETEC и други; - оказване на помощ на пострадалите при ПТП; - етично поведение на органите за контрол на движението по пътищата. 1. Знае правата и задълженията на пешеходците и на водачите към тях; 2. Прави анализ на влиянието от използването на на мобилните телефони или други електронни устройства по време на движение. 3. Познава и разграничава различни условия за движение на пешеходците в населените места, включително и наусловията за движението на пътя за хората с увреждания; 4. Изброява принудителни административни мерки; 5. Представя мултимейна презентация за предимствата на МПС снабдени със	взаимоотношения на участниците в тях, възлагане на ролеви игри.	

				съвременни системи за безопасност - ABS, ESP, ASR, TCS, Pre-Safe, SAFETEC и други; 6. Участва в национални кампании за опазване живота и здравето на пешеходците в пътното движение; 7. Знае какво трябва да съдържа „аптечката" на моторното превозно средство. 8. Умее да оказва помощ на пострадалите при ПТП; 9. Знае правата и задължения на службите за контрол на движението по пътищата;		
2	II	**Животът е твой, не го губи! Превенция на пътнотранспортни произшествия.**	Теоретични знания, практически умения.	Анализ на пътна ситуация. Виждам-предвиждам. Защо скоростта, алкохолът и наркотиците най-често стават причина за пътнотранспортно произшествие, видовете пътнотранспортни произшествия.	Наблюдение, анализ на ситуации.	

XII КЛАС - ДВИЖЕНИЕ ПРИ СЛОЖНИ ПЪТНИ УСЛОВИЯ

за практически умения и теоретични знания – 2 учебни часа

№	Срок, учебна седмица	Тема, урочна единица	Вид урок	Очаквани резултати за урочната единица	Методи, използвани при работа върху	Забележка

					съответната урочна единица	
1	I	1. Траспортна култура и дисциплина на пешеходците и водачите. 2. Пътно-транспортни произшествия – рискове излопоуки на пътя. 3. Правомощия на органите за контрол на движението по пътищата.	Теоретични знания, практически умения.	1. Създава статия за поведението и толерантността на зрелостниците като участници в движението по пътищата. 2. Анализира поведението на връстниците си и на другите участници в движението по пътищата във връзкаспазването на правилата за движение по пътищата. 3. Знае рисковете от злополука на пътя и на възможностите за приемане на рискове. 4. Представя мултимейна презентация за: - предимствата на МПС снабдени със съвременни системи за безопасност - ABS, ESP, ASR, TCS, Pre-Safe, SAFETEC и други; - приложенията на интелигентните транспортни системи; 5. Разработва графика, изобразяваща скоростта на движение на МПС и влиятео й върху дължината на спирачния път. 6. Създава тестови задачи само с един възможен верен отговор за: - спазване на скоростта, с която трябва да се движи МПС или ППС при различни пътни условия;	Беседа, упражнения, демонстрация, моделиране и анализ на ситуации, интерактивни симулации, наблюдения, проучване и изготвяне на съобщения и доклади, свързани с различни пътни ситуации и етичните взаимоотношения на участниците в тях, възлагане на ролеви игри.	

				- действията на водача на МПС при различни пътни условия и при пътна настилка с малка и голяма стойност на коефициента на сцепление на пътя с колелата на МПС; 7. Описва и формира гледната точка по дискутиран проблем за поведение на неподкупност и на поведение, недопускащо прояви на корупция отучастниците в движението по пътищата и органите за контрол на движението по пътищата.		
2	II	**Животът е твой, не го губи! Превенция на пътнотранспортни произшествия.**	Теоретични знания, практически умения.	Анализ на пътна ситуация. Виждам-предвиждам. Защо скоростта, алкохолът и наркотиците най-често стават причина за пътнотранспортно произшествие, видовете пътнотранспортни произшествия.	Наблюдение, анализ на ситуации.	